

dosarul nr. 2ra-2010/18

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, judecător – Hristina Craveț

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, jud. – Aliona Corcenco, Dumitru Corolevschi, Diana Stănila

Î N C H E I E R E

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecător
judecători

Iulia Sîrcu
Valeriu Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Iulia Pînzari,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Pînzari
împotriva Consiliului raional Sîngerei cu privire la anularea actului administrativ,
recuperarea valorii averii confiscate ca urmare a represiunilor politice, încasarea
prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins
apelul declarat de Iulia Pînzari, s-a menținut hotărârea din 13 martie 2018 a
Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei,

c o n s t a t ă :

La 07 noiembrie 2017, Iulia Pînzari a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Consiliului raional Sîngerei, solicitând anularea deciziei nr. 1/4 din 22
septembrie 2017 a Comisiei Speciale privind restituirea valorii bunurilor prin
achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă
Consiliul raional Sîngerei, prin care s-a respins cererea ei privind recuperarea valorii
averii confiscate de la Vasilica Gheorghe, în legătură cu represiunile politice;
recuperarea din bugetul de stat, prin intermediul Consiliului raional Sîngerei, a valorii
averii confiscate de la Vasilica Gheorghe în urma represiunilor politice în cuantum de
250485,00 de lei; încasarea de la Consiliul raional Sîngerei a prejudiciului moral în
mărime de 30000,00 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-5).

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 19 august 2015
a Judecătoriei Sîngerei, a fost recunoscută moștenitor legal al unchiul său pe linie
maternă Vasilica Gheorghe, decedat la 16 iulie 1961. Totodată menționând că, potrivit
certificatului de reabilitare nr. 21 (13)-3051/89 din 16 aprilie 2008, eliberat de
Procuratura Generală a R. Moldova, Vasilica Gheorghe a fost recunoscut victima
represiunilor politice.

A remarcat că, abia la 12 iunie 2014 a avut posibilitate de primi lista bunurilor confiscate de la Vasilica Gheorghe, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 16/710, eliberată de Serviciul de Arhivă de pe lângă Primăria municipiului Bălți.

În motivarea acțiunii, reclamanta a mai menționat că mama sa nu a solicitat recuperarea averii confiscate de la defunct în perioada anilor 1992-1997, în temeiul Legii nr. 1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, deoarece era în etate, având vârsta peste 100 ani, iar ea a avut posibilitatea să solicite actele din arhivă doar începând cu anul 2008, când a primit certificatul de reabilitare a unchiului.

A mai completat că, abia în anul 2014 a fost posibilă obținerea informației privind averea care a fost confiscată de la Vasilica Gheorghe în legătură cu represiunile politice, din acest considerent s-a adresat Comisiei speciale de pe lângă Consiliul raional Sîngerei cu solicitarea de recuperare a valorii bunurilor confiscate și naționalizate în urma represiunilor politice la care a fost supus unchiul său, doar după deschiderea procedurii succesoriale și eliberarea certificatului de moștenitor, la 29 martie 2017.

La 06 octombrie 2017 a recepționat răspunsul de la Consiliul raional, prin care i s-a comunicat că cererea sa a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, anexând-i la răspuns decizia nr. 1/4 din 22 septembrie 2017 cu privire la examinarea cererii Iuliei Pînzari.

Nefiind de acord cu decizia nominalizată, a înaintat prezenta acțiune, invocând faptul că nu a omis termenul de adresare către organele competente, argumentând că a dobândit certificatul de moștenitor legal la data de 29 martie 2017, informația referitoare la întreg patrimoniul l-a obținut abia la 29 iunie 2017, iar rapoartele de expertiză privind valoarea averii confiscate au fost întocmite la 08 iulie 2017 și respectiv 12 iulie 2017.

Prin hotărârea din 13 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, acțiunea înaintată de Iulia Pînzari a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 89, 95-100).

La 17 aprilie 2018, Iulia Pînzari a declarat apel împotriva hotărârii din 13 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d. 104).

Colegiul civil al Curții de Apel Bălți, prin decizia din 07 iunie 2018, a respins apelul declarat de Iulia Pînzari și a menținut hotărârea din 13 martie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei (f.d.127-133).

Instanța de apel a considerat că concluziile instanței de fond în vederea respingerii acțiunii Iuliei Pînzari sunt legale și întemeiate, corespund împrejurărilor cazului și drept urmare, au fost menține, iar apelul declarat de Iulia Pînzari a fost respins odată ce argumentele acestuia nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării cererii de apel.

Colegiul civil al Curții de Apel Bălți a reținut ca fiind întemeiată și legală decizia Comisiei speciale a Consiliului raional Sîngerei nr. 1/4 din 22 septembrie 2017, prin care s-a respins cererea Iuliei Pînzari ca depusă cu omiterea termenului de prescripție, întrucât cea din urmă s-a adresat cu cerere privind compensarea valorii

averii confiscate unchiului ei peste 8 ani de la apariția dreptului, adică la data de 07 noiembrie 2017, fără a solicita repunerea în termen.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 02 august 2018, Iulia Pînzari a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii din 13 martie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei și a deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, cu pronunțarea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Pînzari împotriva Consiliului raional Sîngerei cu privire la anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral să fie admisă integral (f.d. 138-141).

Reiterând motivele de fapt și de drept invocate în fazele procedurale anterioare, recurentul în cererea de recurs și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerând că instanțele ierarhic inferioare la emiterea deciziilor sale au apreciat eronat circumstanțele de fapt ale cauzei, considerent din care decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond sunt pasibile de a fi casate integral, și emisă o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din trei judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 23 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs depuse de Iulia Pînzari, informând pe acesta despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f. d. 145).

În termenul acordat de instanță, intimatul Consiliul raional Sîngerei a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursul declarat de Iulia Pînzari, cu menținerea hotărârii instanței de apel și deciziei instanței de apel (f.d. 147-148).

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de recurent în cererea de recurs, în baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Iulia Pînzari este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

- a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac;
- b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374;

c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul depus de Iulia Pînzari nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit înscrisurilor anexate la materialele dosarului judiciar, copia deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa Iuliei Pînzari la data de 26 iunie 2018 (f.d. 134) și recepționată de aceasta la 29 iunie 2018 (f.d. 137), prin urmare recursul declarat la 02 august 2018 este depus în interiorul termenului stabilit de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost declarat de către Iulia Pînzari, care este parte a procesului civil, prin urmare, nu este incident cazul nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat o dată. În acest caz, Completul reține că temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este incident.

Având în vedere cele constatate *supra*, Completul conchide că recursul declarat de către Iulia Pînzari nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel și instanța de fond s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanțele inferioare nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent

de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or, prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul învederează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanța de apel și instanța de fond au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de către Iulia Pînzari inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Iulia Pînzari, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Iulia Sîrcu

judecători

Victor Burduh

Galina Stratulat